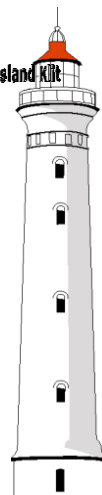


Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Hinnerup den 24. januar 2017
Dok: klage-2017-01-24.docx

Til
Energiklagenævnet
Toldboden 2
8800 Viborg

Mail: ekn@naevneneshus.dk

Ang:
Klage over Energistyrelsens etableringstilladelse til Vesterhav Syd Havmøllepark.

Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit¹ (efterfølgende SU) klager hermed over beslutningen om at etablere Havmøllepark Vesterhav Syd, som anført i ”Etableringstilladelse af 22. december 2016.

Etableringstilladelsen er givet til Vattenfall på grundlag af firmaets tilbud af den 1. september 2016.

Klagen er indgivet i henhold til "Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi", § 67 (bilag 2, reference 1) samt ”Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet” (bilag 2, reference 2).

Klagen er begrundet i følgende i følgende forhold:

0)
Manglende dokumentation af konsekvenserne ved Vattenfalls projekt i henhold til firmaets tilbud den 1. september 2016, der ligger til grund for etableringstilladelsen.

1)
Vattenfalls projekt i henhold til tilbuddet er ikke i overensstemmelse med de retningslinier for placering af havmøllerne, som fremgår af den godkendte VVM redegørelse (bilag 2, reference 4), den tilhørende Sammenfattende Redegørelse med vurdering af indsigelser og krav til udformning

¹ Sammenslutningen repræsenterer 18 foreninger på Holmslands Klit med ca. 2200 grundejere

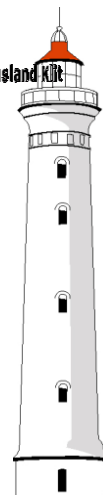
Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit

af det endelige projekt for Vesterhav Syd (bilag 2, reference 6) samt etableringstilladelsens punkt 4.6.

og

2)

Den foreliggende VVM redegørelse, der ligger til grund for projektet, efterlever ikke kravene til proces og indhold, som er forudsat og beskrevet i ovennævnte ”Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) (bilag 2, reference 2).



Ad 0) Manglende dokumentation af konsekvenserne ved Vattenfalls projekt, der ligger til grund for etableringstilladelsen.

Det fremgår ikke af de dokumenter, der er anført på Energistyrelsens hjemmeside, og som ligger til grund for etableringstilladelsen, hvordan Vattenfall konkret har tænkt sig at deres projekt skal udformes, herunder objektive og retvisende visualiseringer. For os, som er berørt af projekt, kender vi kun projektet fra Vattenfalls pressemeddelelse (bilag 2, reference 9).

Denne præsentation af deres projekt er ikke fyldestgørende. Præsentationen giver ikke et korrekt billede af de visuelle ødelæggelser, som projektet medfører. Således har Vattenfall kun valgt at vise visualiseringer af den del af projektet, hvor møllerne ligger længst ude i Vesterhavet.

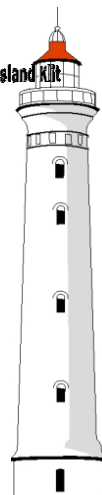
Påstand 0

- ✓ Etableringstilladelsen beskriver ikke Vattenfalls projekt, som ligger til grund for etableringstilladelsen.
- ✓ Vattenfalls præsentation af deres projekt, som ligger til grund for etableringstilladelsen er efter vores opfattelse misvisende og beskriver ikke de reelle konsekvenser af projektet for området.
- ✓ Der kan ikke gives etableringstilladelse med ankemulighed til et projekt, som ikke er beskrevet overfor offentligheden med deraf manglende mulighed for at forholde sig til konsekvenserne.

Ad 1) Om Projektets udformning

Det fremgår af den Sammenfattende Redegørelse, side 14 (bilag 2, reference 6), at der som konsekvens af fremførte indsigelser skal stilles følgende vilkår:

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



”Af hensyn til landskabsoplevelsen stilles det som vilkår i etableringstilladelsen, at møllerne skal opføres med samme højde, udseende og type. Endvidere skal de opstilles i et letopfatteligt geometrisk mønster og derved fremtræde som en velafgrænset gruppe i.”

Ligeledes fremgår af den Sammenfattende Redegørelse, afsnit 5.4, side 36:

”Havvindmøllerne skal opstilles i et let opfatteligt geometrisk mønster og optræde i landskabet som en velafgrænset gruppe. Alle havvindmøller skal være af samme type og have samme højde og være ens af udseende”

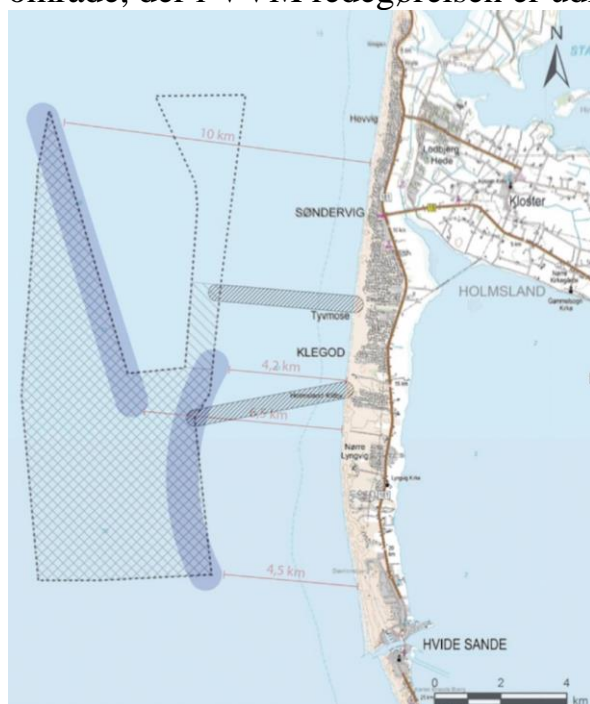
Endvidere i samme afsnit:

”Desuden bør der tilstræbes en placering så langt fra kysten som muligt.”

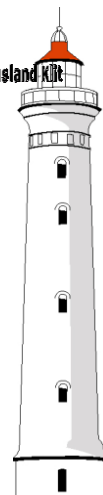
Endelig fremgår af etableringstilladelsens punkt 4.6:

”Havvindmøllerne skal opstilles i et letopfatteligt geometrisk mønster og optræde i landskabet som en velafgrænset gruppe”.

Nedenfor har vi skitse-mæssigt indtegnet Vattenfalls projekt, jfr. firmaets pressemeddelelse den 12. september 2016 (bilag 2, reference 9) i det område, der i VVM redegørelsen er udlagt til havmøllerne.



Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmøland Kilt



Vattenfalls projekt fremstår ikke som en ”velafgrænset gruppe”, men er tværtimod udstrakt ganske unødigt over hele den ca. 15 km lange projektstrækning. Derved opnås maksimal visuel ødelæggelse af området og det frie udsyn over det fulde synsfelt. Den 15 km lange møllerække vil fremstå som en voldsom visuel mur på hele strækningen.

Ligeledes har Vattenfall valgt at placere en del af møllerne tættest muligt på land og ikke en placering så langt fra land som muligt, som anført i *Den sammenfattende Redegørelse*.

Det er muligt uden problemer at indskrænke udstrækningen af det område, som er nødvendig for at kunne opstille den mølletype, som Vattenfall ønsker.

Af rapporten ”Kystnære Havvindmølleplaceringer - en vurdering af de visuelle forhold ved opstilling af store vindmøller nær kystområder” udgivet af Energistyrelsen, juni 2012, (bilag 2, reference 8) fremgår på side 10:

”Ifølge vindmølleproducenter kan opstillingsafstande for landmøller som udgangspunkt benyttes, da kystnære havvindmøller kan betragtes som en mellemting mellem hav- og landmøller. Sammenholdes landmøllernes opstillingsprincipper med kravene for havvindmøller, anses 5 gange rotordiameteren at være et realistisk bud på en gennemsnitsafstand, og visualiseringerne i denne rapport tager udgangspunkt i denne afstand.”

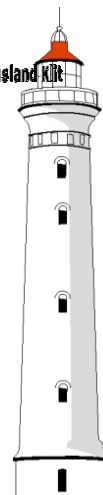
Af samme rapport fremgår på side 30 fremgår:

”For en park med mere end 10 møller, kan det være hensigtsmæssigt at placere møllerne i flere rækker, afhængigt af stedet og det samlede antal. I de visuelle undersøgelser for denne rapport anvendes en parkopstilling med 24 møller på 3 rækker med 8 møller i hver række. I praksis vil man ofte vælge at placere møllerækkerne helt eller delvist vinkelret på kysten”

Vattenfalls projekt beskriver møller med en totalhøjde på 189 m. Rotordiameteren vil være ca. 160 meter, så møllerne vil kunne placeres med en indbyrdes afstand på ca. 800 meter.

Ved at placere møllerne i 2 eller 3 rækker så langt ude i VVM redegørelsens projektområde, som det er muligt, vil de visuelle konsekvenser

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



blive reduceret. Endnu bedre vil det være, hvis møllerne placeres helt eller delvist vinkelret på kysten.

Det bemærkes, at størrelsen af det udpegede projektområde oprindeligt er dimensioneret for op til 66 havmøller med en højde af 137 m, hvorfor projektområdet er udlagt med en størrelse, der muliggør opsætning af de mange møller. De 22 havmøller på 189 meters højde vil uden problem kunne placeres på et langt mindre område.

Påstand 1

- ✓ Vattenfalls projekt er ikke i overensstemmelse med de retningslinier for opstilling af møllerne, som det fremgår af den godkendte VVM redegørelse, Den Sammenfattende Redegørelse og etableringstilladelsen.
- ✓ Set i lyset af de meget alvorlige visuelle konsekvenser, som VVM redegørelsen klart beskriver, skal Vattenfall tilrette deres projekt, så det fremstår i et letopfatteligt mønster og velafgrænset, hvad der ikke er tilfældet, når projektet udstrækkes over 15 km. Møllerne skal også rykkes længst muligt ud på havet. Alternativt skal projektet opgives.
- ✓ Energistyrelsens egen rapport fra juni 2012, udarbejdet af uafhængige rådgivere, beskriver nogle klare principper for opsætning af kystnære havmøller.

Ad 2) Mangelfuld VVM redegørelse

Klagen over den mangelfulde VVM redegørelse omfatter:

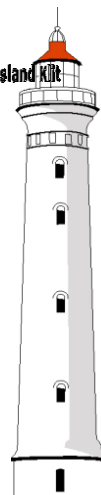
2A) Mangelfuld inddragelse af offentligheden forud for beslutningen om valg af placeringen for Havmøllepark Vesterhav Syd.

2B) Manglende beskrivelse og konsekvensvurdering af mulige alternativer til den nu foreslåede placering af havmølleparken.

2C) Manglende stillingtagen til konsekvenserne af havmølleparkens visuelle påvirkning på klitlandskabet og det frie udsyn over havet med deraf følgende uheldige og ødelæggende konsekvenser for den rekreative og naturmæssige oplevelse af kystområdet.

2D) Mangelfuld beskrivelse af de socioøkonomiske effekter af havmølleparken for så vidt angår turisme og ejendomsværdier.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



2E) Manglende stillingtagen og vurdering af de indkomne indsigelser efter offentlighedsfasen for VVM redegørelsen for Havmøllepark Vesterhav Syd.

2F) Manglende vurdering af mulige afværgeforanstaltninger

ad 2A)

Mangelfuld inddragelse af offentligheden forud for beslutningen om valg af placeringen for Havmøllepark Vesterhav Syd.

Det fremgår af " Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, dateret 26. januar 2012" (bilag 1, reference 2), at offentligheden skal inddrages i planprocessen, og at der kan indsendes spørgsmål og bemærkninger til Energistyrelsen, før der træffes beslutning projektet.

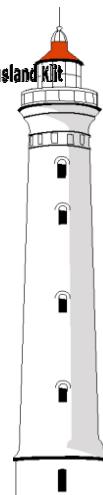
Den offentlige VVM procedure påbegyndes i januar 2014 med udsendelse af oplægget: "Indkaldelse af ideer og forslag, VVM for Vesterhav Syd Havmøllepark".

Af oplægget fremgår, at områdeafgrænsningen for Havmøllepark Syd ikke er til diskussion, da placeringen er besluttet af et energipolitisk flertal i Folketinget. Der henvises til den såkaldte "screeningsrapport" (bilag 1, reference 3) over mulige kystnære havmølleområder rundt om i landet, som har været grundlaget for at Havmøllepark Vesterhav Syd er blevet udpeget som et muligt område for kystnære havmøller. Screeningsrapporten har ikke været i offentlig høring, men alene i en myndighedshøring uden at involvere offentligheden.

I den offentliggjorte VVM redegørelse: "VVM redegørelsen og miljørapport, Del 3: Miljøforhold på land." (bilag 1, reference 4) fastholder planlægningsmyndigheden, at placeringen af Havmøllepark Vesterhav Syd er besluttet af det energipolitiske flertal i Folketinget, og at placeringen ikke er til debat.

Indkomne klager over placeringen af Vesterhav Syd Havmøllepark efter offentliggørelsen af VVM-redegørelsen afvises ligeledes med samme begrundelse.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Påstand 2A:

- ✓ Planmyndigheden (staten ved Energistyrelsen og Naturstyrelsen) har ikke inddraget offentligheden forud for beslutningen om placeringen af Havmøllepark Vesterhav Syd.
- ✓ Beslutningen om placering af havmølleparken mellem 4 og 8 km fra kysten ud for Holmslands Klit er truffet af Folketingets energipolitiske flertal i efteråret 2012 uden at offentligheden, herunder virksomheder og grundejere der påvirkes økonomisk negativt af beslutningen, har haft nogen mulighed for at fremkomme med synspunkter og indsigelser.
- ✓ "Screeningsrapporten" (bilag 2 reference 3) omhandler ikke en specifik vurdering af de visuelle konsekvenser og de ødelæggelser, som kystnære havmøller vil medføre for de udpegede områder, men alene nogle generelle afstandskrav, der ikke er nærmere dokumenteret i rapporten. Beslutningen i efteråret 2012 er derfor truffet på et ufuldstændigt grundlag, hvor der ikke er taget højde for de alvorlige landskabelige ødelæggelser af kyst- og klitlandskabet, som havmølleparken medfører, og som efterfølgende er beskrevet i VVM redegørelsen april 2015.

Ad 2B)

Manglende beskrivelse og konsekvensvurdering af mulige alternativer til den nu foreslåede placering af havmølleparken.

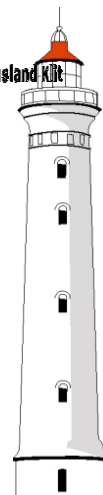
Af ovennævnte bekendtgørelse om VVM for havmøller (bilag 1, reference 2), fremgår bl.a.:

"beskrivelsen af alternativer indeholder et krav til bygherren om at oplyse, hvilke alternativer bygherren har undersøgt og oplysninger om de vigtigste grunde til valg af alternativ under hensyn til virkningerne på miljøet."

VVM redegørelsen (bilag 1, reference 4), tager alene afsæt i, at Havmøllepark Vesterhav Syd skal placeres indenfor det angivne undersøgelsesområde, som besluttet af det energipolitiske flertal i Folketinget, alene begrundet i økonomiske forhold, herunder en forventet mindre produktionspris for strøm på grund af den kystnære placering.

På trods af at det igennem afholdte udbudsrunder i efteråret 2016 er blevet godtgjort, at der ikke er økonomisk gevinst ved at etablere mindre kystnære havmølleparker frem for store havmølleparker længere fra land med mere vind, stordriftsfordele mv., fastholder Energistyrelsen ved

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



godkendelsen af VVM redegørelsen, at der skal etableres 350 MWh kystnære havmøller, herunder 170 MWh ud for Holmslands Klit med de alvorlige og ødelæggende konsekvenser, som er beskrevet nedenfor under ad C)

De mere begrænsende miljøpåvirkninger, herunder især de visuelle påvirkninger ved en placering 20 km fra land eller andet sted, eksempelvis ved at opgradere Horns Rev med mere effekt, er overhovedet ikke omtalt eller vurderet.

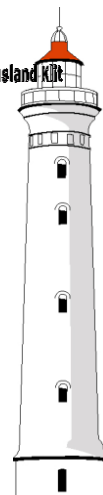
Der er klare indikationer på, at markedet for havmøller nu har flyttet sig væsentligt (bilag 1, reference 7), hvor Vattenfall angiver, at strøm fra kystnære havmøller reelt kun er 1 øre billigere end fra havmøller længere fra land. Der er således ingen samfundsøkonomisk besparelse mere ved at etablere kystnære havmøller.

Sammenslutning af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit har i indsigelse af 25. juni 2015 (bilag 1, reference 5), tillige med adskillige andre klagere, opfordret planmyndigheden til at alternative placeringer undersøges og vurderes nærmere, som det også fremgår af ovennævnte bekendtgørelse (bilag 1, reference 2), herunder en yderligere udbygning ved Horns Rev.

Påstand 2B:

- ✓ Planmyndigheden har undladt at redegøre for mulige alternative løsninger til at etablere 350 MWh havmøller, herunder 170 MWh i Vesterhav Syd, så man undgår den kystnære placering, der vil være totalt ødelæggende for et af landets mest attraktive ferie- og turistområder.
- ✓ Blot fordi et flertal i Folketinget har besluttet placeringen kan planmyndigheden ikke fravige det krav, som er fastlagt i lovgivningen, om at alternativer skal beskrives og undersøges.
- ✓ En placering længere fra kysten i en større havmøllepark vil reducere generne og ikke påvirke økonomien i den danske energipolitik.
- ✓ Udviklingen har vist, at store havmølleparker placeret længere fra land er økonomisk lige så fordelagtige som de mindre kystnære havmølleparker tæt på land, bl.a. begrundet i stordriftsfordele og mere vind.
- ✓ Set i lyset af de alvorlige miljømæssige konsekvenser en placering tæt på land har, så er der ikke planmæssig og økonomisk grundlag

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



for at gennemføre kystnære havmøller, som forudsat i etablerings-tilladelsen.

- ✓ Med udstedelsen af etableringstilladelsen den 22. december 2016 har Energistyrelsen samtidig godkendt VVM redegørelsen og den Sammenfattende Vurdering på trods af, at udviklingen i prisen på havmøllestrøm har ændret sig afgørende og derved den afgørende præmis for etablering af de kystnære havmøller

Ad 2C)

Manglende stillingtagen til konsekvenserne af havmølleparkens visuelle påvirkning på klitlandskabet og det frie udsyn over havet med deraf følgende uheldige konsekvenser for den rekreative og naturmæssige oplevelse af kystområdet.

VVM rapporten (bilag 1, reference 4), beskriver, hvordan landskabet påvirkes af Havmøllepark Vesterhav Syd:

"Det danske landskab er en væsentlig formidler af Danmarks geologiske udviklingshistorie. Netop landskabet omkring Ringkøbing Fjord, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord afspejler i samspil med Vestkysten en væsentlig fortælling om dels landskabets dannelse og dels den konstant dynamiske kystprofil, der præger store dele af Vestkysten. Området er derfor blandt de mest værdifulde nationale kystlandskaber i nationalt geologisk perspektiv.

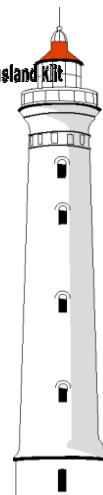
Udpegningen betyder, at der skal lægges vægt på, at de særlige geologiske strukturer fortsat kan opleves i landskabet og ikke sløres eller forringes i deres betydning i forbindelse med ændringer i landskabet."

Det fremgår endvidere af VVM redegørelsen (bilag 1, reference 4):

"I VVM redegørelsen beskriver man et nærområde, hvor vindmøllerne er et dominerende element i landskabsbilledet og deres proportioner tydeligt overgår andre landskabselementer. Rotationen vil medvirke til at øge vindmøllernes synlighed og påvirkning af landskabet."

"Kysten, de fredede og beskyttede klit- og hedearealer samt de bagved liggende sommerhusområderne ligger indenfor dette nærområde, der således påvirkes væsentligt af havmøllerne."

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Af VVM-redegørelsen (bilag 1, reference 4), finder man en vurdering af, hvordan nærområdet og landskabet vil blive påvirket af de store vindmøller tæt på kysten. VVM-redegørelsen konkluderer bl.a.:

"De bærende karaktertræk i klitlandskabet vurderes ikke forenelige med store tekniske anlæg, særligt på grund af det småkuperede terræn og klithedens rumlige afgrænsning mod kysten, som de høje klitter langs kysten skaber (Figur 23-7). Dermed er landskabet præget af en lille skala og overordnet lukket ramme, som forholdsmæssigt meget store elementer må forventes at få en meget dominerende og visuelt forstyrrende indflydelse på. Påvirkningen vurderes særlig stor indenfor nærzonen, hvor landskabet vurderes at få et teknisk præg, fordi havmølleparken har en stor udbredelse langs kysten. Også fra de høje klitter vil havmøllernes kystnære placering betyde, at de vil være meget dominerende i landskabsbilledet. Herfra knytter oplevelsen sig til de vide udsigter over havet og på langs af kysten, der kan opleves fra dette højtliggende terræn."

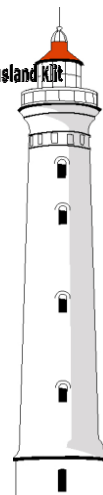
De store havmøller tæt på land vil medføre uoprettelige skader på de natur- og rekreative oplevelser af det uberørte kystlandskab, oven i købet beliggende i ét af landets allermest attraktive ferie- og turistområder. Dette bekræfter VVM redegørelsen!

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands klit, har i indsigelse den 25. juni 2015 (bilag 1, reference 5), tillige med mange andre, klaget over den kystnære placering af havmølleparken, begrundet i de meget meget alvorlige og ødelæggende visuelle konsekvenser for oplevelsen af området, som dette medfører.

Indsigelsen er blevet afvist af planmyndigheden med følgende begrundelse (bilag 2, reference 6):

"Placeringen af havmølleparken er besluttet af Folketinget på baggrund af et resultat af Havmølleudvalgets screening af de danske farvande for egnede placeringer til kystnære havmølleprojekter. På baggrund af dette er der desuden politisk besluttet at parkerne skal flyttes mindst 4 km fra land for at mindske de visuelle gener. Det kan ikke undgås, at opstilling af den kystnære havmøllepark vil påvirke de visuelle og landskabelige forhold på land."

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Påstand 2C:

- ✓ Planmyndigheden forholder sig overhovedet ikke til de meget alvorlige miljøpåvirkninger, men konstaterer blot, at der er tale om en væsentlig visuel påvirkning af hele Holmslands Klit fra Hvide Sande til Houvig nord for Søndervig.
- ✓ Planmyndigheden undgår - med henvisning til, at et flertal i Folketinget bakker op om placeringen af Vesterhav Syd - at gå ind i en nærmere argumentation for, hvorfor sådanne landskabelige ødelæggelser netop kan forsvares i området, herunder undgår at afveje dem med mulige alternativer.
- ✓ Formålet med en VVM redegørelse må være, at planmyndigheden - uanset Folketingsflertallet - tager konsekvenserne af de meget alvorlige miljøfaglige vurderinger og ændrer eller opgiver projektet.
- ✓ Der er ikke nogen økonomisk gevinst for samfundet ved at etablere kystnære havmøller, sådan som markedet for havmøller har udviklet sig, se under ad 2B)

ad 2D)

Mangelfuld beskrivelse af de socioøkonomiske effekter af havmølleparken.

De socioøkonomiske konsekvenser omhandler bl.a. planmyndighedens vurdering af, hvordan Havmøllepark Vesterhav Syd vil påvirke ejendomspriserne samt turisterhvervet i området.

Om ejendomspriserne

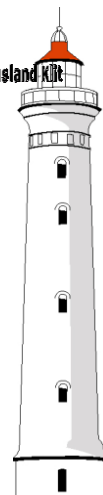
Det fremgår af VVM redegørelsen (bilag 1, reference 4), at planmyndigheden baserer deres vurdering på, at en lokal ejendoms-mægler (Henrik Gade, Nybolig Ringkøbing) har udtalt af, at de store havmøller kun i begrænset omfang vil påvirke ejendomspriserne og planmyndigheden konkluderer derfor:

"at Vesterhav Syd Havmøllepark vil have en ubetydelig negativ påvirkning på ejendoms-priserne i det berørte område".

Ved telefonisk henvendelse har ejendomsmægleren (Henrik Gade Nybolig Ringkøbing) oplyst, at udtalelsen er baseret på hans vurdering af markedet samt kontakt til kollega i Blåvand, hvor Horns Rev møllerne ikke har påvirket ejendomspriserne.

Endvidere henviser planmyndigheden til en ejendomsmægler i Nysted, som på baggrund af erfaringerne med Nysted Havmøllepark har udtalt, at havmøllerne ikke har haft effekt på ejendomspriserne.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Sammenligningen med Horns Rev havmøllerne (110 meter høje og placeret mindst 15 km fra kysten) og Nysted havmøllerne (110 meter høje og placeret 10 km fra kysten) er usaglig og ikke seriøs, da den visuelle påvirkning er ganske anderledes med 190 meter høje møller (som nu er den aktuelle møllehøjde) kun 4 km fra kysten. Det er uanstændigt, at planmyndigheden ukritisk bruger en sådan argumentation i en statslig VVM redegørelse. De vurderinger, som planmyndigheden fremfører i en VVM redegørelse skal være baseret på uvildige kilder og en objektiv tilgang og ikke subjektive vurderinger, der meget belejligt understøtter flertallet i Folketinget.

Vi er overbevist om, at de kystnære vindmøller vil påvirke ejendomspriserne negativt i området. En uvildig valuar, Ivan Eltoft Nielsen, har den 14. december 2015 vurderet, at der kan blive tale om prisfald på op til 20 %.

En grundejer har fået vurderet sin ejendom af ejendomsmægler Pernille Sams, der har vurderet et forventet tab på 18 mill. kr. Et tilsvarende forventes af en anden erhvervsdrivende i samme område.

Det vil blive mindre attraktivt at investere i sommerhuse i området, ligesom sommerhusejere vil være mere tilbageholdne med at investere i forbedringer af deres huse, hvis ejendomsværdierne falder og interessen for at leje husene mindskes som konsekvens af, at de rekreative værdier med det uberørte klitlandskab og det frie udsyn udover havet bliver kraftig påvirket af vindmøllerne.

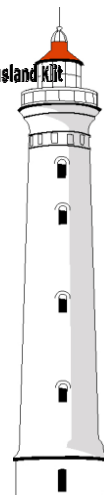
Om konsekvenserne for turismen i området

Planmyndigheden konkluderer i VVM redegørelsen (bilag 1, reference 4)

"at de havbaserede anlæg i værste fald vil have en neutral påvirkning i driftsfasen. Det kan endda tænkes at påvirkningen vil være af positiv karakter."

Planmyndigheden henviser til erfaringer fra Horns Rev ved Blåvand, hvor projektet ikke har fået antallet af turister til at falde, ligesom det anføres, at møllerne er blevet en turistattraktion, bl.a. med møllecruise fra Esbjerg. Det er påfaldende, at planmyndigheden henviser til en aktivitet, der for lang tid siden er ophørt.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Både for møllecruise til Horns Rev og til Anholdt parken, som også er nævnt i VVM redegørelsen, har der været tale om enkeltstående aktiviteter, der hovedsageligt har været rettet mod lukkede grupper af særligt interesserede, bl.a. faglige interessegrupper, foreninger mv. Der har ikke været tale om permanente turistmæssige tiltag, hvorfor planmyndigheden bruger en argumentation, der overhovedet ikke er dækning for.

Referencen til Blåvand om de turistmæssige konsekvenser er usaglig og useriøs i lighed med referencen til ejendomspriserne i Blåvand, som ovenfor anført. Der er som allerede anført tale om et helt andet projekt med meget mindre møller langt fra kysten.

Endelig henviser planmyndigheden til det turistpotential ved havmøller som fremgår af de offentlige høringssvar til Vesterhav Syd Havmøllepark. Holmsland Klit Turistforening anfører i en udtalelse fremsendt af Hvide Sande Havn, – at de ser med positive øjne på anlæggelsen af kystnære havmøller, en holdning som det efterfølgende har vist sig, der ikke er flertal for i foreningen

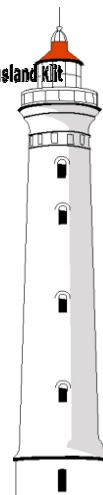
Der er tale om subjektive og udokumenterede udsagn. At de så passer med Folketingsflertallets beslutning om at få placeret de kystnære havmøller gør ikke udsagnet mere legitimt.

Vi finder denne påstand besynderlig, da det uberørte klitlandskab og det frie udsyn over havet jo netop er det, som Ringkøbing Fjord samarbejdet i dag markedsfører området på. Ringkøbing-Skjern kommune markedsfører sig desuden med at være ”Naturens Rige”!

Vi er også bekendt med, at alle de store aktører indenfor turisterhvervet på Holmslands Klit er dybt bekymret for konsekvenserne for turisterhvervet. De store sommerhusudlejningsbureauer har i begyndelsen af 2016 gennemført en spørgeskemaundersøgelse, der har involveret ca. 500 af deres tyske gæster. 60 % af de adspurgte turister anførte, at de fremover vil fravælge Holmslands Klit som feriedestination, hvis der opsættes de kystnære havmøller.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands klit har den 25. juni 2015 (bilag 1, reference 5) gjort indsigelse mod VVM redegørelsens mangelfulde og useriøse vurderinger af de socioøkonomiske konsekvenser.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Planmyndigheden har tilkendegivet som svar på indsigelsen (bilag 1, reference 6) anført:

"at VVM-redegørelsens vurderinger bygger på faglige begrundelser og undersøgelser. Konklusionen bygger på vurdering af projektet for Vesterhav Syd Havmøllepark."

Påstand 2D

- ✓ Planmyndighedens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser er mangelfuld, useriøs og fagligt uforvarlig.
- ✓ Planmyndigheden undlader at lave uvildige og objektive undersøgelser af de socioøkonomiske konsekvenser, herunder økonomiske konsekvenser for borgere og virksomheder, der berøres af projektet.
- ✓ Planmyndigheden bruger "tilfældige" udsagn, der passer ind i Folketingsflertallets ønske om at opsætte de kystnære havmøller frem for en faglig seriøs og uvildig undersøgelse.

ad 2E)

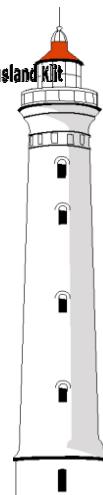
Manglende stillingtagen og vurdering af de indkomne indsigelser efter offentlighedsfasen for VVM redegørelsen for Havmøllepark Vesterhav Syd.

Ved gennemgang af planmyndighedens sammenfattende redegørelse november 2015 (bilag 1, reference 6) fremgår det, at planmyndigheden affærdiger de væsentligste indsigelse med henvisning til generelle udsagn, der refererer til, hvad det energipolitiske flertal i Folketinget allerede har besluttet. Planmyndigheden undgår dermed at gå nærmere ind i en reel og individuel vurdering af de indkomne indsigelser.

Nogle af disse generelle udsagn er:

"Det er politisk besluttet i Folketinget i forbindelse med Energiforliget i 2012, at der skal planlægges for kystnære havmølleparker. Placeringen af havmølleparken er et resultat af Havmølleudvalgets screening af de danske farvande for egnede placeringer til kystnære havmølleprojekter. Områderne er udpeget efter høring i de nærmeste kommuner. Udpegningen af placeringen for de seks mulige kystnære havvindmølleparker er blevet foretaget efter nøje koordinering af interesser og optimering af udnyttelse af havarealet. De specifikke arealinteresser er blevet vurderet i forhold til mulighederne for udbygning. Ved Vesterhav Syd er det i forbindelse med screeningen vurderet, at de forskellige arealinteresser kan sameksistere."

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



"Fra politisk side er det besluttet at de kystnære, og billigere, vindmøller prioriteres. "

"Disse områder indgår ikke i det energipolitiske forlig og er derfor ikke en del af undersøgelsen."

"VVM-redegørelsens vurderinger bygger på faglige begrundelser og undersøgelser i de konkrete projektområder. Konklusionen bygger på vurdering af projektet for Vesterhav Syd Havmøllepark".

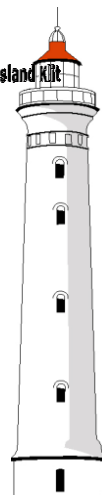
"I udbuddet af kystnære havvindmøller har man sikret lokal opbakning ved kommunal opbakning. Man må antage at kommunen repræsenterer de borgere, der bliver berørt, og sikre kommunale interesser."

De nævnte udsagn viser, at planmyndigheden ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik har gjort sig den ulejlighed nærmere at begrunde, hvorfor man afviser indsigelserne mod projektet. Det er usaglig sagsbehandling, at den statslige planmyndighed ved vurderingen af indsigelser alene henviser til, at et flertal i Folketinget på et tidligt tidspunkt i processen - før iværksættelsen af VVM proceduren og inddragelse af offentligheden og før en nærmere undersøgelse af de visuelle konsekvenser - har besluttet udformningen af projektet.

Påstand 2E:

- ✓ Planmyndighedens behandling og vurdering af de indkomne indsigelser er ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik, når man alene henviser til, at et flertal i Folketinget har besluttet projektets udformning.
- ✓ Det er ej heller en begrundelse, at kommunens opbakning kan begrunde en beslutning om projektet. Kommunens opbakning er ikke dækkende for den generelle opfattelse af projektet hos de borgere og virksomheder, der berøres af de kystnære havmøller.
- ✓ Planmyndigheden undlader at give en individuel og faglig vurdering af de væsentligste indsigelser, herunder de visuelle konsekvenser af den kystnære placering samt den manglende faglighed og objektivitet i vurderingen af de socioøkonomiske konsekvenser.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



ad 2F)

Afværgeforanstaltninger

Planmyndigheden har ikke gjort sig den ulempe at undersøge og vurdere reelle muligheder for at undgå den væsentligste miljømæssige belastning, som Havmøllepark Vesterhav Syd giver anledning til: Den altomfattende visuelle ødelæggelse af det unikke kyst- og klitlandskab på Holmslands Klit.

Således har man ikke gjort sig den ulempe at undersøge en placering af havmølleparken længere væk fra land, hvilket er en oplagt mulighed for at undgå de alvorlige miljømæssige konsekvenser, som VVM redegørelsen beskriver.

Under afværgeforanstaltninger er alene beskrevet, at der i etableringstilladelsen vil blive stillet vilkår om, at havmøllerne inden for Vesterhav Syd området skal etableres med samme højde, udseende og type og i et let opfattet geometrisk mønster. Det konkluderes dog, at disse begrænsede tiltag ikke ændrer på de alvorlige miljømæssige konsekvenser ved den visuelle oplevelse af området.

Ifølge gældende VVM bekendtgørelse (bilag 1, reference 2) skal bygherren give:

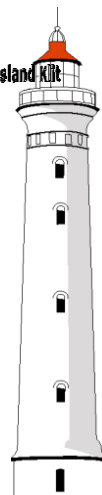
"en beskrivelse af de vigtigste foranstaltninger til at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de værste skadelige virkninger"

Det vil ganske enkelt være muligt ved at rykke havmølleparken længere væk fra kysten.

Påstand 2F:

- ✓ VVM redegørelsen undlader at beskrive den eneste reelle afværgeforanstaltning, der kan begrænse de alvorlige miljømæssige konsekvenser ved den kystnære placering af Havmøllepark Vesterhav Syd: En placering længere ude på havet.
- ✓ Udbudsrunden i efteråret 2016 af havmøller har vist, at det ikke er dyrere at rykke møllerne længere ud og placere dem i en stor vindmøllepark med stordriftsfordele mv.

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



Samlet konklusion:

Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit anmoder Energiklagenævnet om at ophæve Energistyrelsens etableringstilladelse af 22. december 2016 til etablering Havmøllepark Vesterhav Syd.

Etableringstilladelsen indeholder ikke en konkret beskrivelse af det projekt, som Vattenfall lægger til grund for deres tilbud, og som giver klageberettigede en reel mulighed for at forholde sig til projektet.

Vattenfall projekt i tilbud af 1. september 2016 er ikke i overensstemmelse med de retningslinier, der fremgår af VVM redegørelsen og den sammenfattende redegørelse for projektet samt etableringstilladelsen

Den foreliggende VVM redegørelse for projektet opfylder ikke kravene, som anført i "Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, dateret 26. december 2012."

Der henvises til de ovenfor anførte **Påstande 0, 1 samt 2A - 2F.**

På vegne af Forretningsudvalget

Thue Amstrup-Jørgensen

Formand

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit

Birkhøjen 52

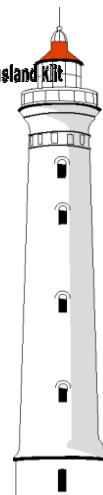
8382 Hinnerup

Tlf.nr. 23 73 47 60

Email: tajconsult@mail.dk

Sammenslutningen repræsenterer 18 foreninger med ca. 2200 grundejere.

Om foreningen se link: <http://www.sam-grund-holmsland.dk>



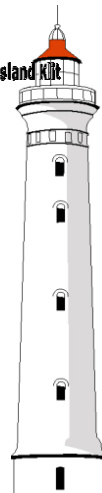
Bilag 1 - Referencer

- 1) Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi, lovbekendtgørelse nr. 1330 af 25. november 2013.
<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=167872>
- 2) Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=140308>
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=140308>
- 3) Kystnære havmøller i Danmark, screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten, oktober 2012, endelig rapport.
https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/screening_af_kystnaere_havmoeller_oktober_2012.pdf
- 4) Vesterhav Syd Havmøllepark, VVM-redegørelse og miljørapport. Del 3: Miljøforhold på land.
http://www2.nst.dk/TPL/Vesterhav%20Syd/VVM%20del%203%20Milj%C3%B8forhold%20p%C3%A5%20land_Vesterhav%20Syd_April%202015.pdf
- 5) Indsigelse mod den planlagte placering af Havmøllepark Vesterhav Syd som beskrevet i "Forslag til Kommuneplantillæg nr. 53 til Ringkøbing-Skjern kommunes kommuneplan 2013 - 2024 med VVM-redegørelse.

Indgivet af Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit den 25. juni 2015.

<http://sam-grund-holmsland.dk/dokumenter/havmoeller/2015%2006%20FU%20-%20indsigelse%20mod%20Vesterhav%20Syd%20Havmoellepark.pdf>

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit



- 6) Sammenfattende redegørelse.

For VVM-redegørelse og miljøvurdering af kommuneplantillæg for Vesterhav Syd Havmøllepark, november 2015, Energistyrelsen og Naturstyrelsen.

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/sammenfattende_redegørelse_vesterhav_syd_havmoellepark_-_01122015.pdf

- 7) Artikel i Ingeniøren.

https://ing.dk/artikel/trods-rekordlav-havmoellepris-derfor-kystnaere-moeller-stadig-billigere-188145?utm_medium=email&utm_source=ing.dk&utm_campaign=tipenven

- 8) ”Kystnære Havvindmølleplaceringer - en vurdering af de visuelle forhold ved opstilling af store vindmøller nær kystområder” udgivet af Energistyrelsen, juni 2012.

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/visualisering_af_kystnaere_moeller.pdf

- 9) Vattenfalls pressemeddelelse 9. september 2016

<https://corporate.vattenfall.dk/Nyheder/pressemeddelelser/vattenfall-vinder-udbud-om-kystnaere-moller/>